

f i o k

ADAM JAN FIOK (1933–2000)

Adam Jan Fiolek urodził się 24 czerwca 1933 roku w Warszawie. Maturę uzyskał w 1951 roku w Państwowym Gimnazjum i Liceum im. Władysława IV w Warszawie. Pracę w Politechnice Warszawskiej rozpoczął w 1954 roku jako zastępca asystenta na Wydziale Łączności (obecnie Elektroniki i Technik Informatycznych). Tu uzyskał dyplomy inżyniera (1955) i magistra (1959) oraz stopnie doktora (1964) za rozprawę *Analiza porównawcza biernych filtrów metod pomiaru parametrów rezonatorów kwarcowych* i doktora habilitowanego (1974) — *Transmisyjne metody pomiarów dwójników rezonansowych*. W 1991 roku otrzymał tytuł naukowy profesora. W latach 1959–1964 był zatrudniony na stanowisku starszego asystenta, 1964–1974 — adiunkta, 1974–1991 docenta, 1991–1999 — profesora nadzwyczajnego. Po przejściu na emeryturę (1999) pracował na pół etatu na stanowisku profesora zwyczajnego. Działalność rozpoczętą w Katedrze Urządzeń Radiotechnicznych kontynuował w Instytucie Radioelektroniki, m.in. w Zakładach Telewizji, Radiokomunikacji, Elektroakustyki i Miernictwa Piezoelektrycznego. W latach 1978–1982 kierował Zakładem Elektroakustyki, a w latach 1985–1997 Zakładem Miernictwa Piezoelektrycznego.

Aktywnie uczestniczył w życiu Uczelni i Wydziału, pełniąc m.in. funkcje zastępcy dyrektora Instytutu Radioelektroniki (ds. Dydaktycznych w latach 1975–1978 i ds. Nauki w latach 1981–1984) oraz uczestnicząc w pracach licznych komisji Rady Wydziału.

Główną dziedziną działalności naukowej Adama J. Fioleki było miernictwo radioelektryczne, a zwłaszcza modelowanie oraz teoria i zastosowania transmisyjnych metod pomiarów dwójników rezonansowych. Tematyce modelowania i pomiarów poświęcona była większość z jego ponad 120 publikacji naukowych, a także wiele wystąpień na konferencjach i sympozjach międzynarodowych.

Adam J. Fiolek był twórcą i wieloletnim szefem zespołu naukowo-badawczego opracowującego i wdrażającego metody oraz systemy pomiarowe stosowane w różnych obszarach radioelektroniki. Były to m.in.: cyfrowe mierniki częstotliwości i fazy (we wczesnych latach sześćdziesiątych), unikatowy system do badań jonosfery przez pomiar zmian częstotliwości sygnałów sztucznych satelitów Ziemi (w końcu lat sześćdziesiątych), rodzina systemów do produkcyjnych pomiarów rezonatorów kwarcowych (opracowywanych w latach 1974–

Słowa kluczowe

- miernictwo radioelektryczne
- miernictwo piezoelektryczne
- telewizja

F

–1991), systemy do homologacyjnych pomiarów urządzeń radiokomunikacyjnych (w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku).

Przez 46 lat Adam J. Fiok prowadził intensywną działalność dydaktyczną. Wykładał m.in.: „Urządzenia telewizyjne”, „Podstawy telewizji” (1976–1986), „Miernictwo radioelektroniczne” (1980–2000), „Miernictwo elektroakustyczne” (1981–1984) oraz „Światło i barwę w telewizji” (1992–1998). Był wymagającym, ale lubianym nauczycielem. W wykładach chętnie odwoływał się do doświadczeń z własnej praktyki projektowej, konstrukcyjnej i pomiarowej. W każdym studencie starał się widzieć młodszego kolegę, któremu należy służyć wiedzą, doświadczeniem i radą.

Był promotorem 5 rozpraw doktorskich (4 z nich zostały uznane za wyróżniające się) i opiekunem ponad 100 prac magisterskich.

Adam J. Fiok był autorem i współautorem książek, z których korzystają kolejne pokolenia studentów i inżynierów. Są to: *Telewizja — podstawy ogólne* (WKiŁ, 2 wydania, Warszawa 1992 i 1997); *Mała encyklopedia metrologii* (WNT, Warszawa 1989; Adam J. Fiok był jednym z trzech koordynatorów wydania i autorem wielu haseł); J. Ebert, A.J. Fiok, *Obliczanie wzmacniaczy i generatorów mocy wielkiej częstotliwości* (WNT, Warszawa 1971); A.J. Fiok, M. Rusin, *Podstawy telewizji* (skrypt, Wydawnictwa Politechniki Warszawskiej, Warszawa 1983).

Wielką pasją Adama J. Fioka była działalność w organizacjach naukowych i technicznych. Odegrała ona ogromną rolę w procesie konsolidacji polskiego środowiska metrologicznego oraz promocji dorobku polskiej metrologii na forum międzynarodowym. W Komitecie Metrologii i Aparatury Naukowej Polskiej Akademii Nauk pełnił funkcje sekretarza naukowego (1987–1989) i wiceprzewodniczącego

(1989–1995). W Międzynarodowej Konfederacji Pomiarów IMEKO był przez wiele lat członkiem Rady Generalnej i Kolegium Redakcyjnego Kwartalnika „Measurement”, a także inicjatorem i jednym z założycieli Komitetu Technicznego TC-4 IMEKO (zajmującego się pomiarami wielkości elektrycznych), wieloletnim przewodniczącym tego Komitetu (1989–1998), a od 1998 roku — przewodniczącym honorowym. W Polskim Stowarzyszeniu Pomiarów Automatyki i Robotyki POLSPAR był m.in. wiceprzewodniczącym Stowarzyszenia i przewodniczącym Komitetu Pomiarów (1992–2000). W Polskim Towarzystwie Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej był w ostatnich latach życia członkiem Zarządu Oddziału Warszawskiego. Przez wiele lat był również członkiem Komitetu Naukowego Międzyuczelnianych Konferencji Metrologów.

W latach siedemdziesiątych Adam J. Fiok aktywnie działał w wydziałowych i uczelnianych organach Związku Nauczycielstwa Polskiego, był także jednym z inicjatorów i wiceprzewodniczącym środowiskowej Sekcji Nauki ZNP, grupującej przedstawicieli pracowników szkolnictwa wyższego i nauki z całej Warszawy.

Jego działalność naukowa, dydaktyczna i organizacyjna została uhonorowana m.in. Złotą Odznaką „Zasłużony dla Politechniki Warszawskiej”, Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1976), Złotym Krzyżem Zasługi (1975), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1984), a także licznymi nagrodami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Ministra Edukacji Narodowej (m.in. w latach 1972, 1975, 1986 i 1992), Rektora Politechniki Warszawskiej oraz Naczelnej Organizacji Technicznej.

Zmarł 4 września 2000 roku w Warszawie.

